

I. Általános kémia

1. a) 3,65   b) 23   c) kb. $2 \cdot 10^{-7}\%$ d) vegyület elemeiből való képződésének reakcióhője   4 p
- 2.
- a) pl. Zn és H₂, vagy NH₄Cl és NH₃
- b) pl. HNO₃ és NO, vagy H₂SO₄ és SO₂
- c) pl. CaCO₃ és HCl, vagy szóda-ecetsav   3 p
3. a) 10 cm³   b) lúgos c) lúgos d) savas   4 p
4. a) +4,+2, oxidál (1p)   b) 5,5,5, redukál (2p)   c) 2,2,3,5, oxidál, redukál, sav (3p)   6 p
5. Szabad válasz   3 p

II. Anyagszerkezet

1. a) K, Ag   b) C, S   c) Ca, K, Ag   d) F, K, Ca   e) C, S   f) F, Br, S   g) K   8 p
2. NF₃: 3,0,1,9   PCl₅: 5,0,0,15   SO₂: 2,2,1,4   C₂H₄: 5,1,0,0   C₄H₆: 9,2,0,0   10 p
3. a) molekularács   b) atomrács   c) ionrács   d) atom-,fém-,molekularács   2 p

III. Szervetlen kémia

1. a) F₂, Cl₂, Br₂, O₂   b) Mg, Li, C   c) S, I   3 p
2. Szabad válasz   4 p
3. a) BeH₂, MgH₂   b) HF, HCl, HBr, HI, H₂S   c) NH₃, N₂H₄   3 p
- 2 protolitikus egyenlet   2 p
4. Szabad válasz: 5×2 képlet   5 p
5. a) PbS, Ag₂S   b) BaCO₃; ZnS   c) MgSO₄, Na₂CO₃   3 p

IV. Szerves kémia

1. a) etilformiát   b) benzamid   c) vinilbenzol (sztirol)   d) acetyl-szalicilsav (szalicil-acetát, acidum acetylosalicylicum)   4 p
2. a) HCOOH és C₂H₅-OH   b) pl etilbenzoát + NH₃
- c) polisztirollá: $-\text{CH}_2-\underset{\text{Ph}}{\text{CH}}-\text{CH}_2-\underset{\text{Ph}}{\text{CH}}-$ d) láz-, fájdalomcsillapító, gyulladáscsökkentő gyógyszer   4 p
3. a) 2 C: éterek, 1 C+1 H: alkoholok, fenolok
- b) 3 C: terc. amin, 2 C + 1 H: szek. amin, N-heterocikl.   3 p
4. >, <, <, >   2 p
5. a) butanol,   b) 1-amino-vejsav,   c) butadién,   d) aldotetróz   e) pirrol v. pirimidin   5 p
- királis: b): 1 centrum,   d): 2 centrum   (4C+1N) (4C+2N)   2 p

1. 1 mol $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot 10 \text{H}_2\text{O} = 286 \text{ g}$, és 286 g víz. 2 p
 Oldódik $x \text{ mol} = 286x \text{ g}$, (vele 180x g víz); marad $(1-x) \text{ mol} = 286(1-x)$ 4 p
 Tömegarány = kristály/oldat = $286 \cdot (1-x) / \{286 \cdot (1+x)\} = 1/23$, ebből $x = 0,92 \text{ mol}$ 2 p
 Oldhatóság = $0,92 \text{ mol Na}_2\text{CO}_3 / (286 + 0,92 \cdot 180) \text{ g víz} = \underline{21,5 \text{ g}/100 \text{ g víz}}$ 2 p
10 p

2. Ha $\bar{M} = \frac{1000 \text{ kJ/mol}}{24,4 \text{ kJ/g}} = 40,8 \text{ g/mol}$, akkor $46x + (100-x) \cdot 32 = 40,8$, és az elegy

$x = 63\%$ etanolt, 37% metanolt tartalmaz. 4 p

$Q_e = 2\Delta H(\text{CO}_2) + 3\Delta H(\text{H}_2\text{O}) - \Delta H_e$ és $Q_m = \Delta H(\text{CO}_2) + 2\Delta H(\text{H}_2\text{O}) - \Delta H_m$ 2 p

Ha $\Delta H_e \cong \Delta H_m$ akkor az égéshők különbsége:

$Q_e - Q_m = \Delta H(\text{CO}_2) + \Delta H(\text{H}_2\text{O}) = -636 \text{ kJ}$ és $0,63Q_e + 0,37Q_m = -1000 \text{ kJ}$ 4 p

A két egyenletből: $Q_{\text{etanolt}} = -1235 \text{ kJ/mol}$, $Q_{\text{metanolt}} = -599 \text{ kJ/mol}$ 10 p

3. A bomlás egyenlete:

$x(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3 + y \text{NaHCO}_3 = 2x \text{NH}_3 + (x + \frac{y}{2}) \text{CO}_2 + (x + \frac{y}{2}) \text{H}_2\text{O} + \frac{y}{2} \text{Na}_2\text{CO}_3$ 4 p

Tehát volt $(96x + 84y) \text{ g}$, lett $53y \text{ g}$ és $4 \cdot 53y = 96x + 84y$, amiből $y = 0,75x$.

Tehát $42,86\%$ NaHCO_3 és $57,14\%$ $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$ 3 p

Az összes gáz: $4x + y = 4,75x$, ebben

$2x \text{NH}_3,$	$1,375x \text{CO}_2$	és H_2O
<u>42,1%</u>	<u>28,9%</u>	<u>28,9%</u>

3 p

4. $5 \text{Fe}^{2+} + \text{MnO}_4^- + 8 \text{H}^+ = 5 \text{Fe}^{3+} + \text{Mn}^{2+} + 4 \text{H}_2\text{O}$ 10 p

$0,02 \cdot 10 = 0,20 \text{ mmol MnO}_4^- \approx 1 \text{ mmol Fe} = 56 \text{ mg Fe}$ 2 p

$(2 + 1) = 3 \text{ mmol Fe} = 168 \text{ mg Fe}$ 2 p

$(2 \text{Fe}^{3+} \text{ és } 1 \text{Fe}^{2+})$ -hoz 4SO_4^{2-} , azaz 384 mg kell, tehát a kristályvíz: $804 - 168 - 384 = 252 \text{ mg}$, ami 14 mmol . 4 p

A képlet: $\text{Fe}_3(\text{SO}_4)_4 \cdot 14 \text{H}_2\text{O}$ 2 p

10 p

5. Ha $[\text{H}^+] = 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$, akkor $(10 + 15) = 25 \text{ cm}^3$ -ben $0,025 \text{ mmol HCl}$, s ez $0,25 \text{ cm}^3$ $0,10 \text{ mólós HCl}$ -főlösleget jelent. 4 p

A valódi fogyás $14,75 \text{ cm}^3$, a hiba $\frac{0,25}{14,75}$, azaz 1,7% 2 p

A KOH-tartalom $15,00 \text{ cm}^3$ -ből: $56 \cdot 1,5 \text{ mg}/500 \text{ mg}$, ami 16,8% 2 p

$14,75 \text{ cm}^3$ -ből pedig 16,52% 2 p

10 p

6. 10% SO_3 mellett 60% SO_2 és 30% O_2 van, $\alpha = [\text{SO}_2] / \{[\text{SO}_2] + [\text{SO}_3]\} = 6/7$, 85,7% 4 p

Az összes mol 1 dm^3 -ben $n_0 = p_0 / (RT) = 7,69 \cdot 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$ 2 p

A kezdeti SO_3 mennyiség: $[\text{SO}_2] + [\text{SO}_3] = n_0 \cdot 0,7 = 5,38 \text{ mmol/dm}^3$, 4,3 g/10 dm}^3 2 p

Az egyensúlyi állandó (mivel $n_i = x_i \cdot n_0$): $K = n_0 \cdot \{0,3 \cdot (0,6)^2\} / 0,1^2 = \underline{8,3 \cdot 10^{-2} \text{ mol/dm}^3}$ 2 p

10 p

7. A klórkarbonsavra az adatokból következik, hogy

$[\text{H}^+] = K = [\text{HA}] = [\text{A}^-] = 10^{-4} \text{ mol/dm}^3$, tehát $c = 2 \cdot 10^{-4} \text{ mol/dm}^3 = 21,7 \text{ mg/dm}^3$, amiből $M = 108,5 \text{ g/mol}$ 4 p

A képlet $\text{Cl}-(\text{CH}_2)_n-\text{COOH}$, tehát $n = 2$ monoklór-propánsav 2 p

A karbonsav tehát propánsav: $c = 2/74 = 2,7 \cdot 10^{-5} \text{ M}$ 2 p

és a fentiek alapján $K = c/2 = \underline{1,35 \cdot 10^{-5} \text{ mol/dm}^3}$ 2 p

8. $\text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{2\text{F}} \text{Cu} + \text{H}_2\text{SO}_4 + 0,5 \text{O}_2$ és $\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{2\text{F}} \text{H}_2 + 0,5 \text{O}_2$ 10 p

$0,1 \text{ mól Cu}$ -hoz $0,2 \text{ F}$ kell, képződik: $0,1 \text{ mól kénsav}$, $0,05 \text{ mól O}_2$ 2 p

Maradt $0,8 \text{ F}$, ettől képződik: $0,4 \text{ mól H}_2$ és $0,2 \text{ mól O}_2$ 2 p

Összesen $0,5 \text{ mól víz}$ reagált, maradt: $500 - 9 = 491 \text{ g víz}$ 2 p

benne $0,1 \text{ mól H}_2\text{SO}_4$ és $0,1 \text{ mól K}_2\text{SO}_4$ $c_{\text{sz}} = c_{\text{szv}} = \underline{0,2037 \text{ mol}/1000 \text{ g víz}}$ 3 p

Az összes képződött gáz: $0,4 + 0,25 = 0,65 \text{ mol}$, ami 15,925 dm}^3 1 p

10 p